

Australian Embassy

Vietnam

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

CHUYỂN ĐỔI NĂNG LƯỢNG TẠI VIỆT NAM: THÁCH THỨC VÀ LỘ TRÌNH

Vietnam's Energy Transition: Challenges and Roadmap

GS. Petra Tschakert (và GS. Alan Duncan), Đại học Curtin

Hà Nội, ngày 21 tháng 03 năm 2024

TRUNG TÂM VIỆT - ÚC

VIETNAM AUSTRALIA CENTRE

CHUYỂN DỊCH NĂNG LƯỢNG - BỒI CẢNH

- Mục tiêu đạt phát thải ròng bằng không vào năm 2050. Tích hợp năng lượng tái tạo (NLTT) và triển khai sử dụng năng lượng mặt trời
- Tiếp tục phụ thuộc nhiều vào than và tổng lượng tiêu thụ than ngày càng tăng lên (cả trong nước và nhập khẩu), loại bỏ dần than đến năm 2050
- Khí đốt hóa thạch tăng vọt \Rightarrow Lộ trình chuyển dịch năng lượng không phù hợp với Thỏa thuận Paris, góp phần làm toàn cầu nóng thêm 4°C (theo xếp hạng chưa đầy đủ của Ô-xtrây-li-a là $2-3^{\circ}\text{C}$)
- Quan hệ đối tác chuyển đổi năng lượng công bằng (JETP) và Quy hoạch điện 8 (PDP8) năm 2023 \Rightarrow đã cho thấy những thành tựu đầy tham vọng về năng lượng tái tạo (tỷ lệ lý tưởng là 47% tới năm 2030), nhằm giải quyết tình trạng phát thải từ ngành năng lượng ngày càng tăng.
- Tài trợ từ JETP \Rightarrow cho những chương trình bồi dưỡng kỹ năng trong giai đoạn 2026-2028 nhằm đạt được mục tiêu đóng cửa tất cả các nhà máy điện than
- Tình trạng mất an ninh năng lượng, bất bình đẳng năng lượng và đói nghèo năng lượng cần được giải quyết

CHUYỂN DỊCH NĂNG LƯỢNG - HIỆN TRẠNG

Vấn đề:

- Nhiên liệu chuyển đổi (than, dầu, thủy điện, khí đốt hóa thạch/LNG) làm giảm sự tập trung vào các vấn đề cốt lõi
- Lưới điện không đáp ứng được nhu cầu tiêu thụ lớn
- Năng nóng cục đoạn gây ra tình trạng khô hạn ở các hồ thủy điện

Nâng cao năng lực:

- Đào tạo kỹ thuật, nâng cấp lưới điện (miền Trung và miền Nam)
- Xanh hóa giao thông (xe buýt điện)
- Áp dụng các công nghệ nấu ăn sạch đối với phụ nữ tại vùng sâu vùng xa có mức sử dụng năng lượng thấp

Điều chỉnh chính sách:

- Tăng giá điện và than
- Xóa bỏ các rào cản về năng lượng đối với cộng đồng các dân tộc thiểu số (theo JETP)
- Các chương trình thí điểm giảm nhiệt nông thôn đầu tiên (tại miền Bắc, duyên hải miền Trung)

Ứng phó trước một thế giới đang thay đổi:

- Thực hiện chuyển dịch từng phần các kế hoạch NLTT vào PDP 8, tin tưởng vào việc thu hồi và lưu trữ carbon
- Lo ngại về tài sản bị mắc kẹt trên toàn cầu
- Mất an ninh năng lượng do địa chính trị

CHUYỂN DỊCH NĂNG LƯỢNG - THAY ĐỔI NHỎ

Vấn đề:

- Phụ thuộc vào năng lượng truyền thống
- Cơ sở hạ tầng khí hóa lỏng (LNG), hydrogen xanh
- Công nghệ không hiệu quả, sạc xe điện

Điều chỉnh chính sách:

- Thích ứng và xây dựng khả năng chống chịu với khí hậu
- Sử dụng nhiên liệu hóa thạch carbon thấp trong sản xuất điện
- Có các chính sách ưu đãi và nâng cao nhận thức về xe điện

Nâng cao năng lực:

- Quan trắc, báo cáo và thẩm định lượng phát thải khí nhà kính nhằm tiến tới mục tiêu phát thải ròng bằng không
- Áp dụng đưa xe điện vào sử dụng theo từng giai đoạn, nâng cấp đường sá, trạm sạc

Ứng phó trước một thế giới đang thay đổi:

- Khuyến khích sản xuất xe điện và phụ tùng xe điện trong nước
- Có ưu đãi và quan hệ đối tác với các công ty ô tô
- Nghiên cứu và phát triển công nghệ xe điện

CHUYỂN DỊCH NĂNG LƯỢNG - THAY ĐỔI THÍCH ỨNG

Vấn đề:

- JETP - bắt đầu triển khai các nguồn NLTT
- Ô nhiễm từ các nhà máy sắt, thép
- Có nhiều nhóm phát triển NLTT nhưng họ gặp khó khăn trong việc duy trì hoạt động

Điều chỉnh chính sách:

- Phi tập trung hóa việc sản xuất năng lượng
- Lập bản đồ các nguồn NLTT và giao thông xanh
- Xóa đói giảm nghèo thông qua điện mặt trời, biểu giá điện hỗ trợ

Nâng cao năng lực:

- JETP và PDP 10 có các chương trình bồi dưỡng kỹ năng xanh
- Có các chương trình đào tạo về bình đẳng giới, khuyết tật và hòa nhập xã hội (GEDSI)
- Phổ biến rộng rãi chương trình đào tạo về Chỉ số nghèo năng lượng đa chiều

Ứng phó trước một thế giới đang thay đổi:

- Có các chương trình về năng lượng cộng đồng và quản trị mục tiêu phát thải ròng bằng không theo khu vực
- Áp dụng phương pháp thay thế của phương Đông (cùng với Trung Quốc) đối với quá trình chuyển dịch năng lượng công bằng lấy nhà nước làm trung tâm

CHUYỂN DỊCH NĂNG LƯỢNG - THAY ĐỔI TRIỆT ĐỂ

Vấn đề:

- Chuyển đổi năng lượng mạnh mẽ, chấm dứt việc sử dụng than
- Di rời, loại trừ lao động
- Triển khai giao thông xanh diễn ra chậm, không đồng đều

Điều chỉnh chính sách:

- Áp dụng nghiêm ngặt các biện pháp sử dụng năng lượng hiệu quả
- Đáp ứng an sinh xã hội trong các ngành phát thải cao như khai thác mỏ/nông nghiệp/sản xuất
- Quan trắc lượng phát thải khí nhà kính

Nâng cao năng lực:

- Công việc liên quan đến quá trình chuyển dịch, bồi dưỡng và nâng cao tay nghề
- Đầu tư vào các kỹ năng STEM liên quan đến quá trình chuyển dịch
- Đào tạo có liên kết với ngành
- Cung cấp các dịch vụ phúc lợi có mục tiêu

Ứng phó trước một thế giới đang thay đổi:

- Tăng khả năng cạnh tranh và mở rộng của hoạt động sản xuất xe điện và phụ tùng xe điện
- Thiết lập quan hệ đối tác với ngành ô tô
- Nghiên cứu và phát triển hệ thống pin, sạc

CHUYỂN DỊCH NĂNG LƯỢNG - KHUYẾN NGHỊ CHÍNH SÁCH

- **Chính sách về năng lượng** - Phi tập trung hóa việc sản xuất năng lượng; loại bỏ dần than; đầu tư vào các nguồn NLTT, giảm trợ cấp năng lượng theo ngành; nâng cấp lưới điện; quan trắc khí nhà kính
- **Giải pháp giao thông bền vững** - đầu tư vào xe điện; cơ sở hạ tầng xe điện; sản xuất xe điện và phụ tùng xe điện; nghiên cứu và phát triển công nghệ xe điện; sử dụng xe điện cho các đội xe của chính phủ
- **Giáo dục và đào tạo về nền kinh tế xanh** – công việc chất lượng cao trong quá trình chuyển dịch năng lượng; đào tạo có liên kết theo ngành; hỗ trợ tài chính cho người lao động bị di dời
- **Chính sách kinh tế - xã hội nhằm giảm thiểu tình trạng đói nghèo và bất bình đẳng năng lượng** - lồng ghép nội dung phát triển kinh tế - xã hội vào Quy hoạch năng lượng quốc gia; dự báo xã hội; giảm đói nghèo năng lượng; trợ cấp; dữ liệu việc làm phân tách theo giới
- **Quản trị toàn diện và bình đẳng trong tiếp cận năng lượng** - dự án năng lượng quy mô nhỏ, doanh nghiệp xã hội; đào tạo về chỉ số nghèo năng lượng đa chiều; lồng ghép nội dung về GEDSI vào các chính sách chuyển dịch năng lượng và chính sách xanh; các nguyên tắc chuyển dịch theo hướng hòa nhập

THANK YOU!

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN!

